

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 567/2015-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. septembra 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou GRIŠČIK & PARTNERS s. r. o., v mene ktorej koná advokát JUDr. Jozef Griščik, Hviezdoslavovo námestie 25, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 14 Co 125/2011-318 zo 17. januára 2012 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 228/2012 zo 4. februára 2015 a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. mája 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 14 Co 125/2011-318 zo 17. januára 2012 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Cdo 228/2012 zo 4. februára 2015, ktorou žiada vydať tento nálezh:

„Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie garantované čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 17. 01. 2012, č. k. 14Co/125/2011-318 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 04. 02. 2015, sp. zn. 5 Cdo 228/2012 porušené boli.

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 17. 01. 2012, č. k. 14Co/125/2011-318 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 04. 02. 2015, sp. zn. 5 Cdo 228/2012 sa zrušujú a vec sa vracia Krajskému súdu v Banskej Bystrici ako odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Krajský súd v Banskej Bystrici a Najvyšší súd Slovenskej republiky sú povinní nahradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia, ktorých výška ku dňu podania sťažnosti predstavuje 355,73 EUR.“

Ako vyplynulo zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu a k nej pripojených príloh, sťažovateľ bol ako žalovaný účastníkom konania vedeného Okresným súdom Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 7 C 4/2006, v ktorom sa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], ako žalobca (ďalej len „žalobca“) domáhal proti sťažovateľovi určenia, že do výlučného vlastníctva žalobcu v celosti patrí CKN parc. č. [REDAKOVANÉ] zastavaná plocha vo výmere 17 m² identifikovaná v geometrickom pláne

č. [REDACTED] pre k. ú. Banská Štiavnica z pôvodnej KN parc. č. [REDACTED] vedenej na [REDACTED] (ďalej len „pozemok“).

Žalobca svoju žalobu odôvodnil tým, že pozemok užíva, užívací stav bol vytvorený rozdelením pôvodného vlastníctva zapísaného v pzkn. vl. č. [REDACTED] pre k. ú. Banská Štiavnica, ku ktorému došlo v roku 1961 geometrickým plánom č. [REDACTED], keď pôvodný celok tvorili dva domy a medzi nimi nachádzajúci sa dvor. Pri deľbe pripadla časť dvora k domu súp. č. [REDACTED] spolu s pozemkom CKN parc. č. [REDACTED] pôvodne evidovaným ako parc. č. [REDACTED], ktorý je vo výlučnom vlastníctve žalobcu. Druhá časť dvora pripadla k domu súp. č. [REDACTED] a je vo výlučnom vlastníctve sťažovateľa spolu s pozemkom CKN parc. č. [REDACTED]. Takto vytvorený právny aj užívací stav bol rešpektovaný každým vlastníkom. Žalobcovi bol reštitučnou dohodou o vydaní nehnuteľnosti registrovanou Štátnym notárstvom pod č. [REDACTED] vydaný majetok tak, ako bol identifikovaný po deľbe v roku 1961, teda dom s pozemkom vo výmere 242 m², avšak na list vlastníctva bol zapísaný tento majetok podľa identifikačných údajov podľa mapovania na prelome 80. a 90. rokov 20. storočia, teda pozemok parc. č. [REDACTED] iba s výmerou 216 m². Tomuto zápisu žalobca nevenoval pozornosť, keďže pozemok nerušene užíval. Sťažovateľ nadobudol vlastníctvo k svojej nehnuteľnosti kúpnu zmluvou č. [REDACTED] a medzi účastníkmi vznikol spor o užívanie časti dvora, ktorý bol predmetom určenia vlastníckeho práva v súdnom konaní. Sťažovateľ vychádzal zo stavu evidovaného v katastri nehnuteľností, ktorý však bol chybný, a žalobca zo stavu vytvoreného v roku 1961. Žalobca je preto vlastníkom pozemku, ktorý je predmetom sporu a ktorý je ako vlastníctvo sťažovateľa zapísaný na liste vlastníctva iba v dôsledku chyby spôsobenej orgánom evidencie nehnuteľností pri prevzatí mapovania.

Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 7 C 4/2006-113 zo 4. augusta 2009 tak, že žalobu zamietol. Výsluchom svedkov [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] (od roku 1995 postupne predchádzajúcich vlastníkov nehnuteľnosti sťažovateľa) zistil, že užívali celú dvorovú časť nehnuteľnosti, so žalobcom nedochádzalo k žiadnym sporom, čo sa týka jej užívania, vlastníctvo spornej časti nehnuteľnosti nebolo žalobcom spochybňované, pred kúpou nehnuteľnosť ohliadli na mieste samom, nehnuteľnosť zakupovali v presvedčení, že k domu súp. č. [REDACTED] patrí i celá dvorová časť, žalobcovi bolo umožnené prechádzať aj cez

spornú časť pozemku, ktorá tvorí prístup k jedinému vchodu do domu súp. č. ■■■. Svedkyňa ■■■ potvrdila, že spornú časť pozemku upravil a spevnil žalobca, zrekonštruoval aj bráničku, žalobca ju užíva a má tam umiestnené kvety. Z výpovedí týchto svedkov mal okresný súd preukázané, že predmet sporu bol pri prevodoch vždy ich súčasťou, dvor bol zakupovaný ako celok, fakticky predmet sporu nepretržite „ovládali“ svedkovia (právni predchodcovia sťažovateľa) od roku 1995, boli preto jeho oprávnenými držiteľmi, rovnako ako neskôr aj sťažovateľ, teda v trvaní zákonom ustanovenej desaťročnej vydržacej lehoty.

Na odvolanie žalobcu krajský súd rozsudkom č. k. 12 Co 372/2009-165 z 10. februára 2010 rozsudok okresného súdu č. k. 7 C 4/2006-113 zo 4. augusta 2009 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s odôvodnením, že sa nezaoberal titulom nadobudnutia predmetu sporu žalobcom, pričom opomenul, že údaje zapísané v katastri nehnuteľností sú záväzné a hodnoverné iba do času, kým sa nepreukáže opak. Okresný súd sa zaoberal vydržaním nehnuteľnosti sťažovateľom, hoci bol zapísaný ako jej vlastník v katastri nehnuteľností, a nezaoberal sa predchádzajúcimi zápismi vlastníctva k nehnuteľnosti žalobcu od roku 1960. Krajský súd uložil okresnému súdu zamerať sa na zistenie historického prierezu prechodu vlastníckeho práva od roku 1960, na otázku rozdelenia vlastníckeho práva, požiadal o vyjasnenie a doloženie týchto skutočností Správu katastra v Banskej Štiavnici. Ak žalobca preukáže opak údajov zapísaných v katastri nehnuteľností, potom bude na sťažovateľovi, aby prípadne preukázal vznik svojho vlastníckeho práva iným spôsobom alebo vlastníctvo bude svedčať sťažovateľovi na základe hodnoverných údajov katastra a bude to žalobca, ktorý bude musieť dokazovať, že získal vlastnícke právo k spornej ploche iným spôsobom než klasickým prevodom. Okresnému súdu uložil zaoberať sa aj otázkou rozsahu reštituovaného sporného majetku žalobcom v zmysle dohody o jeho vydaní.

Okresný súd vo veci znova rozhodol rozsudkom č. k. 7 C 4/2006-256 zo 14. decembra 2010 tak, že žalobu zamietol. V odôvodnení uviedol, že žalobca na základe dohody o vydaní nehnuteľností uzatvorenej v zmysle zákona č. 403/1990 Zb. o zmiernení následkov niektorých majetkových krívd v znení neskorších predpisov nadobudol

do výlučného vlastníctva parcelu č. [REDACTED] o výmere 216 m². Dohodou o vydaní nehnuteľnosti však nenadobudol spornú plochu, preto jeho návrh na určenie vlastníckeho práva nebol dôvodný. V danej veci preto bolo potrebné vychádzať z toho, že údaje v katastri nehnuteľností sú záväzné a hodnoverné, pretože nebol preukázaný opak. Naproti tomu sťažovateľ preukázateľne nadobudol vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti na základe kúpnej zmluvy uzatvorenej 10. apríla 2003. Nehnuteľnosť v danom rozsahu nadobudol, a to aj vrátane spornej plochy, a po nadobudnutí vlastníckeho práva k nej túto nehnuteľnosť dobromyseľne a v rozsahu podľa zápisu v katastri nehnuteľností aj užíval.

Krajský súd rozsudkom č. k. 14 Co 125/2011-318 zo 17. januára 2012 zmenil rozsudok okresného súdu tak, že určil žalobcu výlučným vlastníkom pozemku. Rozsudok odôvodnil takto:

„Z obsahu spisu vyplýva, že podaným návrhom sa navrhovateľ domáhal určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti identifikovanej ako CKN parc. č. [REDACTED] zastavaná plocha o výmere 17 m² vedenej na [REDACTED] pre kat. úz. Banská Štiavnica. Predmetná nehnuteľnosť bola vytvorená z pôvodnej CKN parc. č. [REDACTED] vedenej na [REDACTED].

Sporná v danom konaní bola okolnosť, komu svedčí vlastnícke právo k nehnuteľnosti identifikovanej ako CKN parc. č. [REDACTED]/2 zastavaná plocha o výmere 17 m². Vzhľadom na uvedené bolo potrebné sa zaoberať otázkou, či sporná plocha, ktorá bola vytvorená z parcely č. [REDACTED] patrí vlastníkovi tejto parcely, teda označenému odporcovi, alebo vlastnícke právo k nej patrí navrhovateľovi tak, ako tento uvedené právo uplatňuje.

V tejto súvislosti treba poukázať na to, že parcela [REDACTED] a [REDACTED] boli vytvorené z pôvodnej pozemno-knižnej parcely č. [REDACTED] vedenej vo vložke č. [REDACTED] pre kat. úz. Obce Banská Štiavnica. Táto bola vedená na meno [REDACTED], rod. [REDACTED] a [REDACTED] každému v 1/2. Na parcele č. [REDACTED] sa nachádzali dva domy, dom č. p. [REDACTED] a [REDACTED] a medzi nimi bola dvorová časť nehnuteľnosti, ktorej sa týka aj sporná plocha uplatňovaná návrhom na začatie konania.

Na základe rozhodnutia Rady Krajského národného výboru v Banskej Bystrici finančného odboru zo dňa 28. 6. 1960 bolo rozhodnuté o rozdelení pôvodnej pozemno-knižnej parcely č. [REDACTED] na dve parcely a to parcelu [REDACTED]/1 o výmere 181 m² s rodinným

domom č. [REDACTED] a parcelu č. [REDACTED]/2, na ktorej je dom č. [REDACTED] a pozemok s celkovou výmerou 242 m². Podľa uvedeného rozhodnutia novovytvorená parcela č. [REDACTED]/1 o výmere 181 m² s domom [REDACTED] bola ponechaná vo vlastníctve pôvodných vlastníkov a parcela č. [REDACTED]/2, na ktorej sa nachádza dom [REDACTED] o výmere 242 m² prešla do vlastníctva štátu a bola pridelená [REDACTED] Mesta Banská Štiavnica. Uznesením okresného súdu v Žiari nad Hronom zo dňa 19.6.1961 č. d. [REDACTED] bol vykonaný zápis vo vložke č. [REDACTED] pre kat. úz. Banská Štiavnica tak, že podľa geometrického plánu vyhotoveného Strediskom geodézie pracovnej skupiny v Banskej Štiavnici č. [REDACTED] uloženého u tamojšieho súdu v zbierke listín pod č. [REDACTED] sa rozdelila parcela č. [REDACTED] na parcelu [REDACTED]/1 dom a dvor o výmere 181 m² a parcela č. [REDACTED]/2 dom a dvor o výmere 242 m². Parcela č. [REDACTED]/1 spätne sa zapísala do vložky č. [REDACTED] tejto knihy k dobru doterajších vlastníkov a pokiaľ ide o parcelu č. [REDACTED]/2, tak podľa rozhodnutia Rady KNV v Banskej Bystrici - finančného odboru zo dňa 28. 6. 1960 č. [REDACTED] sa povolil vklad prevodu vlastníckeho práva na nehnuteľnosť parcela č. [REDACTED]/2 v prospech Československého štátu v správe [REDACTED] Mesta Banská Štiavnica. Uvedená parcela bola odpísaná do novej vložky č. [REDACTED] tejto knihy. Z geometrického polohopisného plánu č. [REDACTED] pre kat. úz. Banská Štiavnica zo dňa 30. 1. 1960 vyplýva, akým spôsobom bola rozdelená parcela [REDACTED]. Z tohto geometrického plánu vyplýva, že ku parcele [REDACTED]/2 a to na nej sa nachádzajúcej domovej nehnuteľnosti [REDACTED] bola pričlenená aj plocha zo spoločného dvora, takže celková výmera novovytvorenej parcely č. [REDACTED]/2 bola vo výmere 242 m². Z uvedeného geometrického plánu vyplýva, ako boli ohraničené hranice parcely č. [REDACTED]/2 a parcely č. [REDACTED]/1. Pokiaľ v konaní bol vyhotovený geometrický plán č. [REDACTED], tak z tohto geometrického plánu vyplýva, že na ňom zakreslená sporná plocha označená ako parcela [REDACTED]/2 tvorí plochu, ktorá ku parcele [REDACTED]/2 bola pričlenená aj geometrickým plánom [REDACTED] v roku 1960. Z uvedeného teda vyplýva, že sporná plocha označená ako parcela [REDACTED]/2 pri odňatí pôvodným vlastníkom a nadobudnutí Československým štátom patrila vždy k parcele [REDACTED]/2. Nepatrila k parcele [REDACTED]/1, ktorá zostala pôvodným vlastníkom.

Keďže pôvodní vlastníci nadobudli parcelu [REDACTED]/1 v hraniciach vyznačených geometrickým plánom a Československý štát v tam určených hraniciach nadobudol parcelu

█/2, tak mohli byť plochy ohraničené týmito hranicami, ako parcela č. █/1, █/2 prevádzané len v uvedenom rozsahu.

Ak potom █ dňa 17. 3. 1966 prevádzal kúpnu zmluvou rodinný dom č. █ s parcelou č. █/1 zapísaný vo vložke č. █ v pozemkovej knihe kat. úz. Banská Štiavnica nehnuteľnosť na kupujúcu █ len v takom rozsahu, ako táto parcela bola vytvorená geometrickým plánom v roku 1960 v rámci hraníc tohto geometrického plánu. Predávajúci █ mohol preto previesť len tolko práv, koľko k nehnuteľnosti mal. Následne aj ďalšie prevody nehnuteľností mohli byť len v danom rozsahu. Z obsahu spisu vyplýva, že █ predávala nehnuteľnosť parcelu č. █/1 s domom č. █ o výmere 181 m² manželom █ a █ kúpnu zmluvou zo dňa 8. 3. 1974. Títo následne kúpnu zmluvou z 1. 7. 1977 odpredali predmetnú nehnuteľnosť, teda parcelu č. █/1, dom č. p. █ o výmere 181 m² █.

Na Okresnom súde v Žiari nad Hronom prebiehalo súdne konanie pod sp. zn. 6C/554/79, kde navrhovateľmi boli █ a █ proti odporcovi █. Predmetom tohto konania bolo určenie vlastníckeho práva k časti parcely č. █/1. V tejto veci rozhodol Okresný súd v Žiari nad Hronom rozsudkom zo dňa 28. 09. 1979 pod sp. zn. 6C/554/1979 - 60 tak, že určil, že plocha o výmere 15 m² z nehnuteľnosti parcela č. EN █/1 v katastrálnom území Banská Štiavnica patrí do výlučného vlastníctva navrhovateľov, ako súčasť parcely č. EN █/1 katastrálneho územia Banská Štiavnica. Aj z pripojeného geometrického plánu a výkazu výmer k nemu vyplýva, že parcela č. █/1 po odobratí plochy z tejto parcely mala výmeru 166 m². Kúpnu zmluvou zo dňa 10. 10. 1995 však █ prevádzal už novooznačenú parcelu █ s rodinným domom vo výmere 182 m². Už z tejto okolnosti je zrejmé, že identifikovaná sporná plocha ako parcela č. █ o výmere 17 m² patriaca k pôvodnej pozemnoknižnej parcele █/2 bola pričlenená bez právneho dôvodu k parcele č. █/1 a zahrnutá do novovytvorenej parcely č. █. Keďže █ vlastnil iba parcelu █/1 a išlo o zmenu hranice len v jej hornej časti, tak nemohol prevádzať viac práv ako k tejto nehnuteľnosti mal. Mohol prevádzať parcelu č. █/1 len v hraniciach vytvorených geometrickým plánom z roku 1960 a po jej úprave geometrickým plánom č. █.

ktorý bol daný do súdneho konania sp. zn. 6C/554/79 Okresného súdu v Žiari nad Hronom. Prevádzal však parcelu vo väčšom rozsahu a teda už aj so zabratou plochou identifikovanou parcelou č. ■■■/2. Ak administratívne došlo k pričleneniu predmetnej spornej plochy k pôvodnej pozemnoknižnej parcele ■■■/1 bez právneho dôvodu, nemožno to považovať u ■■■■■■■■■■, ale ani ďalších nadobúdateľov za nadobúdací titul pre nadobudnutie vlastníckeho práva, keďže tento k spornej ploche u nich v skutočnosti neexistoval. Sporná plocha sa tak nemohla platne stať súčasťou parcely č. ■■■. Nemohli ju, teda platne nadobudnúť právni nástupcovia po ■■■■■■■■■■ a teda ani označený odporca v konaní.

Pokiaľ ide o nadobudnutie vlastníckeho práva navrhovateľa, tak tu poukazuje krajský súd na podanie žiadosti o navrátenie jeho majetku, ktorá bola adresovaná navrhovateľom ■■■■■■■■■■ v Žiari nad Hronom. Z tejto žiadosti vyplýva, že navrhovateľ sa ako oprávnená osoba domáhal navrátenia majetku tak, ako bol tento odňatý rozhodnutím ONV v Banskej Štiavnici na základe Vládneho nariadenia č. 15/1959 Zb. a to parcely č. ■■■/2, na ktorej sa nachádzal dom popisné číslo ■■■. Z uvedeného vyplýva, že takto smerovala žiadosť navrhovateľa vo vzťahu k povinnej osobe. V zmysle tejto žiadosti bola vyhotovená aj dohoda o vydaní nehnuteľnosti ■■■■■■■■■■, Žiar nad Hronom a ■■■■■■■■■■ zo dňa 09. 04. 1991, kde v bode I. je uvedený predmet vydania majetku, ako parcela č. ■■■/2 dom č. ■■■ o výmere 242 m². Do tejto dohody je evidentne dopisovaný údaj, že má ísť o parcelu EN ■■■ o výmere 216 m². Z pripojeného spisu R VI 14/1991 nevyplýva, že by parcela č. ■■■/2 tak, ako bola táto pôvodne žiadaná bola nejakým spôsobom bližšie v rámci tohto konania identifikovaná, tak ako táto zodpovedala hraniciam jej odňatia v roku 1960. Zámerom dohody o vydaní nehnuteľností tak, ako to vyplýva zo spisu R VI. 14/1991 bolo vydanie nehnuteľnosti tak, ako táto bola odňatá, teda ide o vydanie v rozsahu pôvodnej pozemnoknižnej parcely č. ■■■/2 s domom č. ■■■. K tomuto smerovala aj dohoda oprávnenej a povinnej osoby. Krajský súd je preto názoru, že predmetom dohody o vydaní nehnuteľnosti bola aj sporná plocha označená ako parcela č. ■■■/2. Údaj o dodatočnom uvedení parcely č. EN ■■■ o výmere 216 m² do bodu I. dohody o vydaní nehnuteľnosti nemôže byť za daných okolností

v neprospech navrhovateľa, ak pôvodne bola žiadaná parcela č. ■■■/2, ktorá nebola riadnym spôsobom zidentifikovaná.

Keďže sporná plocha označená ako parcela č. ■■■/2 nikdy nepatrila k pôvodnej pozemnoknižnej parcele ■■■/1, ale vždy k parcele č. ■■■/2, tak mal krajský súd za to, že dohodou o vydaní nehnuteľnosti nadobúdajúc navrhovateľ aj spornú plochu teda parcelu č. ■■■/2, ktorú v rámci dohody o vydaní nehnuteľnosti tiež požadoval. Z obsahu spisu, ako aj ohliadky miesta samého vyplýva, že predmetná sporná plocha označená ako parcela č. ■■■/2 slúžila a slúži ako prechod k domovej nehnuteľnosti navrhovateľa, tak aj domovej nehnuteľnosti odporcu. Československý štát prostredníctvom svojho správcu socialistickej organizácie, ktorá parcelu č. ■■■/2 s domom číslo popisné ■■■ užívala, umožňovala pôvodným vlastníkom nehnuteľnosti parcely č. ■■■/1 a domu číslo popisné ■■■, aby cez spornú plochu mali prístup ku nehnuteľnosti, ktorá zostala v ich vlastníctve. Prechod vlastníkom pozemnoknižnej parcely č. ■■■/1 a domu č. ■■■ tak bol umožnený právom prechodu k domovej nehnuteľnosti nachádzajúcej sa na parcele č. ■■■/1 vzhľadom k tomu, že sporná plocha patrila k parcele č. ■■■/2. Pokiaľ sa teda prístup cez spornú plochu umožňoval pôvodným vlastníkom nehnuteľností ako aj ich nadobúdateľom, tak mohlo pre vlastníkov pôvodnej pozemnoknižnej parcely ■■■/1 a domu č. ■■■ vzniknúť vecné bremeno práva prechodu cez spornú časť nehnuteľností. Ak sa takýto právny stav rešpektoval aj po vydaní nehnuteľnosti navrhovateľovi, tak táto okolnosť sama osebe neznamená, že by mala byť dôvodom pre nadobudnutie vlastníckeho práva v prospech vlastníkov pôvodnej pozemnoknižnej parcely č. ■■■/1, teraz parcela ■■■.

Ak na základe dohody o vydaní nehnuteľností navrhovateľ dobromyseľne držal aj identifikovanú spornú plochu označenú ako parcela č. ■■■/2, tak držal túto plochu dobromyseľne z dôvodu, že stále patrila k pôvodnej pozemnoknižnej parcele ■■■/2 tak, ako táto bola vytvorená v roku 1960 a tak, ako táto okolnosť bola navrhovateľovi známa. Navrhovateľovi ■■■ už pri predaji nehnuteľnosti bolo známe, že im na základe rozhodnutia Rady Krajského národného výboru v Banskej Bystrici - finančného odboru č. F IN/3-1537/1960 zo dňa 28. 06. 1960 zostala v pôvodnom vlastníctve len parcela č. ■■■/1 v hraniciach určených geometrickým plánom, preto následne mohol kúpnu zmluvou ďalej prevádzať túto nehnuteľnosť len v rozsahu ako bola vytvorená delbou.

V zmysle ust. § 134 ods. 1 OZ oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnutelnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

Z obsahu vyhotovenej dohody o vydaní nehnuteľností, keď bolo žiadané aj vydanie odňatej nehnuteľnosti ako parcely č. [REDACTED]/2 a teda vrátane aj spornej plochy treba mať za to, že bol navrhovateľ v súlade s ust. § 130 ods. 1 OZ dobromyseľným držiteľom tejto časti nehnuteľnosti, v presvedčení, že táto plocha vždycky patrila k pôvodnej pozemnoknižnej parcele č. [REDACTED]/2. Vzhľadom na uvedené okolnosti aj obsah spisu možno potom vyvodiť, že navrhovateľ nadobudol vlastnícke právo vydržaním nehnuteľnosti pokiaľ by nebolo možné zaujať záver, že už dohodou o vydaní nehnuteľností bola navrhovateľovi v rámci vydávania pôvodnej pozemnoknižnej parcely č. [REDACTED]/2 vydatá aj sporná plocha, ktorá je predmetom návrhu na určenie vlastníckeho práva. Z uvedených dôvodov preto krajský súd rozsudok okresného súdu zmenil tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia.“

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie odôvodnené tým, že rozsudok krajského súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci a konanie pred odvolacím súdom má inú vadu, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. V dovolaní sťažovateľ argumentoval tým, že krajský súd nevzal do úvahy vydržanie pozemku sťažovateľom, v odôvodnení svojho rozhodnutia sa nevysporiadal s touto obranou sťažovateľa a vec po skutkovej i právnej stránke nesprávne posúdil. V konaní boli podľa názoru sťažovateľa preukázané všetky podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva sťažovateľom ak nie inak, tak vydržaním, v dôsledku čoho aj v prípade, ak by v minulosti skutočne došlo k chybe v mapovaní pozemkov, mala byť žaloba zamietnutá. Záver o tom, že predmetom reštitučnej dohody boli pozemky o výmere 242 m², neobstojí, pretože dohoda výslovne uvádza, že štátny podnik [REDACTED], je v evidencii nehnuteľností vedený ako užívateľ parc. č. [REDACTED] o výmere 216 m² a reštitučná dohoda sa mohla týkať iba tej veci, ktorá bola v držbe povinnej osoby. Pokiaľ krajský súd uvádzal, že údaj o výmere bol dopisovaný, z jeho rozsudku nie je zrejmé, kto a najmä kedy údaj dopísal, či to bolo pred podpisom dohody alebo po jej podpise. Ak si žalobca myslí, že mu mal štátny podnik [REDACTED],

vydať väčšiu výmeru pozemkov, mal ho žalovať. Žalobca nemohol byť potom ani dobromyseľný držiteľ predmetu sporu, ak z reštitučnej dohody vyplývalo, že mu bola vydaná iba výmera 216 m² a v takejto výmere bola parcela zapísaná i na liste vlastníctva ako vlastníctvo žalobcu.

Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 5 Cdo 228/2012 zo 4. februára 2015 dovolanie sťažovateľa zamietol. Dospel k záveru, že rozhodnutie krajského súdu je dostatočne odôvodnené, a teda konanie pred odvolacím súdom netrpí inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a krajský súd vec správne právne posúdil, keď správne aplikoval ustanovenia o vydržaní a správne po tom, čo mal preukázané vydržanie nehnuteľnosti žalobcom, sa nezaoberal v odôvodnení svojho rozhodnutia, prečo nepovažoval za preukázané, že sťažovateľ pozemok nevydržal.

Rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 228/2012 zo 4. februára 2015 bol sťažovateľovi doručený 19. marca 2015.

Sťažnosť na porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 14 Co 125/2011-318 zo 17. januára 2012 a rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 228/2012 zo 4. februára 2015 odôvodnil sťažovateľ tým, že tieto rozhodnutia nie sú dostatočne odôvodnené a právne závery v nich obsiahnuté sú zjavne nedôvodné a arbitrárne. Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca je vlastníkom pozemku buď na základe reštitučnej dohody, alebo vydržaním – ani jedna možnosť však nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, a to z dôvodov, ktoré sťažovateľ uviedol už v dovolaní. Na druhej strane sa krajský súd nezaoberal argumentmi sťažovateľa o tom, že sťažovateľ vlastnícke právo k pozemku riadne zapísané v katastri následne nadobudol, a to ak už nie kúpnu zmluvou, tak vydržaním. Krajský súd neuviedol ani žiadne dôvody, pre ktoré zmeňovaný rozsudok okresného súdu a v ňom vyslovený právny názor neobstojí. Neobstojí ani právny názor najvyššieho súdu, podľa ktorého ak sa preukázalo, že žalobca nadobudol vlastnícke právo, je už bez významu, či sťažovateľ splnil podmienky vydržania. Iba to, že jeden subjekt nadobudol vlastníctvo vydržaním, ešte

nevyklučuje, aby ho neskôr rovnako vydržaním mohol nadobudnúť iný subjekt. Najvyšší súd tento svoj právny názor nijako neodôvodnil a neodôvodnil ani svoj záver, podľa ktorého práve argumenty v prospech vydržania pozemku žalobcom obstoja a v prospech vydržania sťažovateľa obstať nemôžu. V dôsledku toho sťažovateľ dodnes nevie, z akého dôvodu má stratiť vlastníctvo k pozemku, ktoré je jednak riadne zapísané v katastri a jednak jeho predmet je sťažovateľom a jeho predchodcami užívaný dobromyseľne ako oprávnenými držiteľmi po dobu dlhšiu ako desať rokov pred podaním žaloby žalobcom.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd preskúmal na predbežnom prerokovaní sťažnosť z hľadiska existencie dôvodov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ako vyplýva z petitu sťažnosti, sťažovateľ sa domáha vyslovenia porušenia týchto práv jednak zmeňujúcim rozsudkom krajského súdu č. k. 14 Co 125/2011-318 zo 17. januára 2012 a jednak rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 228/2012 zo 4. februára 2015 vydaným po meritórnom preskúmaní rozsudku krajského súdu najvyšším súdom ako súdom dovolacím.

Ústavný súd sa zaoberal najprv tou časťou sťažnosti, ktorá smerovala proti rozsudku krajského súdu č. k. 14 Co 125/2011-318 zo 17. januára 2012.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť ústavný súd odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02).

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci skúmal, či sú splnené podmienky konania pred ním o tejto časti sťažnosti sťažovateľa a dospel k záveru, že vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ústavy je vylúčená právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o sťažovateľom uplatnených námietkach porušenia jeho základných práv týmto rozhodnutím krajského súdu, pretože preskúmavanie jeho postupu zveruje Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“) v tomto prípade dovolaciemu súdu. Najvyšší súd ako súd dovolací vo veci o podanom dovolaní sťažovateľa meritórne rozhodol rozsudkom sp. zn. 5 Cdo 228/2012 zo 4. februára 2015. Najvyšší súd ako súd dovolací bol súdom, ktorému patrí právomoc posúdiť, či dovolanie sťažovateľa bolo dôvodné, a rozhodnúť o ňom.

Ústavný súd preto podľa § 25 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti rozsudku krajského súdu pre nedostatok právomoci.

Odlišná je situácia vo vzťahu k rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 228/2012 zo 4. februára 2015. Na prerokovanie tejto časti sťažnosti sťažovateľa je právomoc ústavného súdu daná, avšak sťažnosť je v tejto časti zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

Najvyšší súd rozsudok sp. zn. 5 Cdo 228/2012 zo 4. februára 2015 odôvodnil takto:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.), skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, proti ktorému je dovolanie prípustné.

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti rozsudku. Podľa § 238 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

Najvyšší súd Slovenskej republiky bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie treba zamietnuť.

V zmysle § 241 ods. 2 O. s. p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

So zreteľom na ustanovenie § 242 O. s. p. dovolací súd najskôr skúmal, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 O. s. p. V zmysle tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. V dovolacom konaní existencia takejto vady nevyšla najavo.

Pokiaľ dovolateľ označil vo svojom dovolaní, že konanie pred odvolacím súdom má inú vadu, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, z obsahu jeho dovolania možno vyvodiť, že namieta nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, ktoré (ne) konanie „malo porušiť ústavou garantované právo žalovaného na spravodlivé konanie.“ Žalovaný súdu vytýka nerešpektovanie jeho práva na spravodlivý súdny proces.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom

súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je tiež právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Vada nedostatku dôvodov rozhodnutia sama osebe (pri inak správnom rozhodnutí) nemusí (ale) disponovať potrebnou ústavnoprávnou intenzitou smerujúcou k porušeniu označených práv (III. ÚS 228/06, I. ÚS 53/10, III. ÚS 99/08).

Vzhľadom na námietky žalovaného bolo aj v tomto dovolacom konaní potrebné zaujať právne závery o tom, či (prípadné) nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia zakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. alebo či má za následok procesnú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.

Vada konania uvedená v § 237 písm. f/ O. s. p. znamená vždy porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). To však neznačí, že by zároveň nevyhnutne platil aj opak, teda to, že každé porušenie práva na spravodlivý súdny proces dosahuje intenzitu (až) vady konania v zmysle § 237 O. s. p.

Na posúdenie prípustnosti dovolania - aj z aspektov významných v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. - je zásadne príslušný dovolací súd (viď IV. ÚS 238/07).

Ústava neupravuje, aké dôsledky majú jednotlivé procesné nesprávnosti, ku ktorým v praxi dochádza v konaní pred súdmi, ani nestanovuje predpoklady ich možnej nápravy v opravnom konaní. Bližšiu úpravu ústavne garantovaného práva na súdnu ochranu obsahuje Občiansky súdny poriadok, ktorý vo svojich ustanoveniach predpokladá aj možnosť vzniku procesných pochybení súdu v občianskom súdnom konaní, a v nadväznosti na podstatu, význam a procesné dôsledky týchto pochybení upravuje aj predpoklady a podmienky, za ktorých možno v dovolacom konaní napraviť procesné nesprávnosti konania na súdoch nižších stupňov. Najzávažnejším procesným vadám konania, ktoré sú taxatívne vymenované v § 237 O. s. p., pripisuje Občiansky súdny poriadok osobitný význam - vady tejto povahy považuje za okolnosť zakladajúcu prípustnosť dovolania (viď § 237 O. s. p.) a zároveň tiež za prípustný dovolací dôvod (viď § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p.).

Aj niektorým ďalším procesným vadám konania nedosahujúcim stupeň závažnosti procesných väd v zmysle § 237 O. s. p. pripisuje Občiansky súdny poriadok význam. Iné vady, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci [tzv. „iné (v § 237 O. s. p. taxatívne nevymenované) vady“)] považuje ale - na rozdiel od procesných väd vymenovaných priamo v § 237 O. s. p. - len za relevantný dovolací dôvod (viď § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), pričom však vady tejto povahy prípustnosť dovolania nezakladajú.

Pri zvažovaní dôsledkov zistených procesných nesprávností treba mať vždy na zreteli, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý smeruje proti už právoplatnému rozhodnutiu, vykazujúcemu atribúty závažnosti a nezmeniteľnosti (§ 159 ods. 1 O. s. p.). Z tohto hľadiska dochádza v dovolacom konaní v istom zmysle k stretu dvoch základných práv (resp. ústavných princípov). Ide jednak o právo na spravodlivý súdny proces (tiež v nadväznosti na požiadavku odôvodnenia rozhodnutia súdu v súlade s § 157 ods. 1 a 2 O. s. p.), jednak o zásadu právnej istoty ako súčasť právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 ústavy. Vzhľadom na princíp právnej istoty vyplývajúci z čl. 1 ods. 1 ústavy, ktorý do určitej miery obmedzuje právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy, treba rozhodujúce otázky v dovolacom konaní posúdiť aj z pohľadu vzájomného vzťahu oboch týchto ustanovení. Daná procesná situácia musí byť totiž vyriešená z pohľadu oboch dotknutých ústavných článkov tak, aby boli zachované označené ústavné práva (porovnaj I. ÚS 252/05 a aktuálne tiež IV. ÚS 481/2011).

V prejednávanej veci najvyšší súd dospel k záveru, že žalovaným namietaný nedostatok odôvodnenia rozhodnutia nevykazuje znaky odňatia mu možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.). Dovoláním napadnuté rozhodnutie uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská procesných strán k predmetu rozhodovania, obsah odvolania, vyjadrenia k nemu a právne predpisy, z ktorých odvolací súd vyvodil svoje právne názory. Za vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovaného.

Z obsahu podaného dovolania je však zrejmé, že dovolateľ tvrdí, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. d/ O. s. p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení

vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Úlohou dovolacieho súdu v prípade dovolania, odôvodneného nesprávnym právnym posúdením veci (§ 241 ods. 2 písm. d O. s. p.), je posúdiť, či odvolací súd na zistený skutkový stav použil správny predpis a či ho aj správne interpretoval.

Vydržanie je osobitný originálny spôsob nadobudnutia vlastníctva. V prípade splnenia zákonom určených podmienok (týkajúcich sa držby, držiteľa, predmetu držby s vydržacej doby) – dochádza k nemu priamo zo zákona. Podmienky vydržania sú pritom stanovené a musia byť splnené kumulatívne - ak z nich nie je splnená čo i len jedna, nedochádza k vydržaniu. Tak minulou právnou úpravou (obyčajové právo platné na Slovensku do 31. decembra 1950, ďalej § 115 a § 116 ods. 1 v spojení s ustanovením § 145 Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb., § 135a Občianskeho zákonníka v znení do účinnosti zákona č. 509/1991 Zb., 134 Občianskeho zákonníka v znení od 1. januára 1992) je oprávnenosť držby jednou z podmienok nadobudnutia vlastníctva veci vydržaním.

Za držiteľa sa považuje osoba, ktorá fakticky ovláda vec. Pri oprávnenej držbe musí ísť o také faktické ovládanie veci, pri ktorom je daná vôľa nakladať s vecou ako so svojou. Dobrá viera, ktorá je podkladom tejto vôle, vyjadruje vnútorný (psychický) stav držiteľa, ktorý sám osebe nemôže byť predmetom dokazovania. Toto vnútorné presvedčenie nadobúdateľa, že nekoná bezprávne a že si neprisvojuje cudziu vec, sa však navonok prejavuje jeho konkrétnym správaním, a to už môže byť predmetom dokazovania a posudzovania. Posúdenie, či je držiteľ v dobrej viere alebo nie je, treba vždy hodnotiť objektívne a nie iba zo subjektívneho hľadiska (osobného presvedčenia) samého účastníka, a vždy treba brať do úvahy, či držiteľ pri bežnej (normálnej) opatrnosti, ktorú možno vzhľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, nemal alebo nemohol mať po celú vydržaciú dobu dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec (právo) patrí. Dobrá viera držiteľa sa musí vzťahovať aj k okolnostiam, za ktorých vôbec mohlo vlastnícke právo vzniknúť, teda aj k právnemu dôvodu (titulu) vzniku vlastníctva. Odvolací súd sám

doplnil dokazovanie a presvedčivo odôvodnil skutočnosti týkajúce sa vzniku a následného priebehu vlastníctva žalobcu. Ak dovolateľ vytýkal odvolaciemu súdu, že sa nezaoberal otázkou vydržania žalovaným, treba poukázať na tú skutočnosť, že žalobca v sporovom konaní preukazuje svoj záujem na výsledku sporu a z tohto pohľadu odvolací súd pristúpil i k hodnoteniu vykonaných dôkazov tak súdom prvého stupňa, ale najmä dôkazov, ktoré sám vykonal. Je preto zrejmé, že keď dospel odvolací súd k záveru o vydržaní (a vlastníctve) predmetnej nehnuteľnosti zo strany žalobcu, ktorý záver i podrobne odôvodnil, nebolo potrebné odôvodňovať záver, prečo nepovažoval za preukázané, že žalovaný predmetnú parcelu nevydržal. Odpoveď na túto otázku tak dal v odôvodnení svojho rozhodnutia. Odvolací súd v prejednáwanej veci otázku vydržania spornej nehnuteľnosti riešil na základe správnej aplikácie a interpretácie zákonných ustanovení a s jeho záverom o splnení podmienok vydržania sa dovolací súd stotožňuje; záver odvolacieho súdu pri posudzovaní otázky dobrej viery žalobcu je v súlade s vykonaným dokazovaním a dovolací súd na správne závery odvolacieho súdu v plnom rozsahu poukazuje.

Z uvedených dôvodov je zrejmé, že žalovaný neopodstatnene napadol rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nespočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) a keďže neboli zistené ani ďalšie dôvody uvedené v § 241 ods. 2 O. s. p., ktoré by mali za následok nesprávnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného podľa § 243b ods. 1 O. s. p. zamietol.»

Ústavný súd s poukazom na obsah citovaného odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu konštatuje, že najvyšší súd odôvodnil svoje rozhodnutie dostatočne. Dal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany vymedzenými podaným dovolaním, ktoré boli v konaní nastolené – reagoval na sťažovateľom tvrdený dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. b) OSP i dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c) OSP. Vysvetlil, z akého dôvodu dospel k záveru, že rozhodnutie krajského súdu netrpí vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, i to, prečo považoval právne posúdenie veci sťažovateľa krajským súdom za správne.

Odôvodnenie rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 228/2012 zo 4. februára 2015 spĺňa všetky požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces vo vzťahu k odôvodneniu súdneho rozhodnutia.

Ústavný súd, vychádzajúc z obsahu petitu, ktorým je v konaní o sťažnosti viazaný (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde), preskúmal sťažnosť ďalej z hľadiska sťažovateľom tvrdeného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorému malo dôjsť tým, že najvyšší súd dovolanie sťažovateľa zamietol napriek tomu, že rozsudok krajského súdu bol založený na nesprávnom posúdení veci.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd zásadne nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01). Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať iba také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, m. m. I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

Ústavný súd v prípadoch, keď riešil problematiku možného porušenia základného práva na súdnu ochranu konkrétnym rozhodnutím všeobecného súdu, uviedol, že právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy neznamená právo na to, aby bol

účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi. Z opačného pohľadu možno povedať, že neúspech v súdnom konaní nie je možné považovať za porušenie základného práva. Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá dôvod doň zasahovať (napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 67/06, III. ÚS 218/07).

Ústavný súd nepovažoval právny názor najvyššieho súdu, ktorým odôvodnil zamietnutie dovolania sťažovateľa, za arbitrárny, svojvoľný a jeho rozhodnutie za také, ktoré by bolo založené na takom výklade jednoduchého práva, ktorý by popieral jeho účel a zmysel, a nezistil teda príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením práv sťažovateľa a postupom najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľa.

Ústavný súd nezistil ani takú aplikáciu ustanovení hmotného práva na vec sa vzťahujúcich, ktorá by poprela ich účel a zmysel. Otázka vydržania spornej nehnuteľnosti bola vyriešená na základe správnej aplikácie a interpretácie zákonných ustanovení a správny je i záver o splnení podmienok vydržania pozemku žalobcom a o jeho dobrej viere, ktorý je v súlade s vykonaným dokazovaním. Za tejto situácie, keď bol vznik a existencia vlastníckeho práva žalobcu k pozemku preukázaný, nič na tomto závere nemôže zmeniť argumentácia sťažovateľa, podľa ktorej (aj) on, resp. jeho právni predchodcovia, pozemok užívali v presvedčení, že sú jeho vlastníckmi. Ústavný súd preto považuje za primeraný i záver najvyššieho súdu, podľa ktorého ak bolo preukázané nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním žalobcom, nebolo potrebné odôvodňovať, prečo sťažovateľ predmetnú parcelu nevydržal.

Právne názory dovolacieho súdu vyjadrené v rozsudku sp. zn. 5 Cdo 228/2012 zo 4. februára 2015 ani podľa názoru ústavného súdu preto nevybočujú z medzí pravidiel ústavne konformnej aplikácie ustanovení citovaných v rozhodnutí najvyššieho súdu upravujúcich inštitút vydržania.

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že medzi namietaným postupom a rozsudkom najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala reálnu možnosť vyslovenia ich porušenia po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní aj v tejto časti sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2015